

ÅRSPLAN 2025-2026

post@eigeroy-barnehage.no

EIGERØY BARNEHAGE Uførjellveien 35, 4374 EGERSTUND

Kjære foreldre,

Takk for at dere har valgt Eigerøy barnehage som en viktig del av barnets oppvekst. Vi vet at barnehagehverdagen er et felles prosjekt mellom hjem og barnehage, og vi verdsetter det gode samarbeidet og den tilliten dere viser oss hver dag.

Vår årsplan er utarbeidet med utgangspunkt i Rammeplan for barnehagen, barnehageloven og FNs barnekonvensjon, og bygger på våre felles verdier: respekt, tilknytning og lek. Vi ønsker at barnehagen skal være et trygt, inkluderende og utviklende sted for alle barn, der omsorg, lek, danning og læring går hånd i hånd.

Vi håper årsplanen gir dere innsikt i hvordan vi arbeider, hva dere kan forvente av oss, og hvordan vi sammen kan støtte barnas trivsel, mestring og utvikling. Vi oppfordrer dere til å være aktive medspillere – still spørsmål, del erfaringer, og kom med innspill. Barnas og foreldrenes stemmer er viktige for oss, og deres medvirkning bidrar til å gjøre barnehagen enda bedre for alle.

Sammen skaper vi et barnehagemiljø preget av åpenhet, tillit og fellesskap, der alle barn får mulighet til å være seg selv, bli sett og hørt, og utvikle tro på egne evner. Vi ser frem til et nytt barnehageår fylt med lek, læring, vennskap og gode opplevelser – sammen med dere og barna deres.

Med vennlig hilsen

Alle oss i Eigerøy barnehage

Innholdsfortegnelse

Formaliteter.....	3
Grunnverdier i Eigerøy barnehage: Respekt, Tilknytning og Lek.....	4
Barns rettigheter og medvirkning	5
Barnehagens kjerneområder: Omsorg, Lek, Læring, Danning.....	6
Praktiske rutiner og digital praksis.	8
Samarbeid med foreldre og eksterne aktører.	10
Samarbeid med andre instanser	12
Overganger i barnehagen: Fra hjem til barnehage, mellom avdelinger og til skole	14
Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen	16
Andre tilbud barna får i Eigerøy barnehage.....	19
Pedagogisk vurdering og utviklingsarbeid.	21
Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen (tabell).....	25

Formaliteter

Barnehagen utarbeider en årsplan som et sentralt arbeidsverktøy for personalet. Årsplanen legger til rette for langsiktig og systematisk planlegging, og gir grunnlag for refleksjon, vurdering og videreutvikling av barnehagens pedagogiske praksis. I tillegg til årsplanen utarbeides det planer for kortere og lengre perioder, samt for ulike barnegrupper etter behov, for å sikre kontinuitet og progresjon i tilbudet.

Årsplanen dokumenterer barnehagens pedagogiske valg og begrunnelser, og gir informasjon om barnehagens arbeid til myndigheter, samarbeidspartnere, foreldre og andre interesserte. Den synliggjør hvordan barnehagen arbeider for å oppfylle formål og innhold slik det er fastsatt i barnehageloven og rammeplanen, samt eventuelle lokale tilpasninger fra barnehageeier.

Daglig leder (styrer) har ansvar for å lede prosessen med å utarbeide årsplanen i samarbeid med pedagogisk leder og øvrig personale. Hele personalgruppen skal involveres for å sikre felles forståelse og forankring. Årsplanen skal godkjennes av barnehagens samarbeidsutvalg, der både foreldre og ansatte er representert. Planen skal tydelig vise hvordan barnehagen arbeider med omsorg, lek, danning og læring, og hvordan progresjon ivaretas for alle barn.

Det skal fremgå hvordan barns og foreldres medvirkning bringes inn i planleggingsarbeidet, og hvordan barnehagen vurderer og dokumenterer sitt pedagogiske arbeid. Årsplanen skal også vise hvordan barnehagen tilrettelegger for tilvenning av nye barn, og hvordan samarbeid og sammenheng med skolen ivaretas for å sikre trygge overganger.

I samiske barnehager skal årsplanen bygge på den samiske årstidskalenderen, og vise hvordan det pedagogiske arbeidet knyttes til årets gang og endringer i naturen, med utgangspunkt i samisk språk, kultur og tradisjon.

Barnehagens årsplan skal være forankret i erfaringer, forskning, innspill fra foreldre og offentlige føringer. Målet er å gi et oversiktlig og forståelig bilde av barnehagens verdigrunnlag, holdninger og arbeidsmetoder, samt hvilke lover og forskrifter som gjelder for virksomheten. Årsplanen skal bidra til å svare på spørsmål om hva foreldre og barn kan forvente av barnehagen, hvordan det arbeides med de ulike fagområdene, og hvorfor enkelte valg er gjort. Foreldre og andre interesserte oppfordres til å ta kontakt dersom det er behov for mer informasjon eller noe er uklart.

Sentrale kilder:

- *Lov om barnehager §§ 1–2, 3–4, 7, 8*
- *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, kap. 7–9*
- *FNs barnekonvensjon art. 3 og 12*

Grunnverdier i Eigerøy barnehage: Respekt, Tilknytning og Lek

Respekt

I Eigerøy barnehage er respekt en grunnleggende verdi som skal prege møte mellom barn, foreldre og ansatte. Respekt innebærer at alle anerkjennes som likeverdige, uavhengig av religion, hudfarge, legning, etnisitet, funksjonsevne eller andre forskjeller. Dette er forankret i barnehagelovens formålsparagraf og rammeplanens krav om å fremme likeverd, mangfold og gjensidig respekt.

- Alle barn, foreldre og ansatte møtes med åpenhet, anerkjennelse og likeverd.
- Personalet arbeider aktivt for å synliggjøre mangfold og fremme gjensidig respekt, blant annet gjennom markeringer og symboler som blant annet regnbueflagget.
- Det legges vekt på å skape et miljø hvor alle barn blir sett, hørt og anerkjent for den de er.
- Personalet reflekterer jevnlig over egne holdninger og praksis for å sikre at respekt for menneskeverdet gjennomføres i hverdagen.

Tilknytning

Tilknytning er avgjørende for barns trygghet, trivsel og utvikling. Barnehagen legger til rette for en tilvenningsperiode på fem dager for nye barn, hvor hovedfokus er å bygge gode relasjoner mellom barn, foreldre og ansatte. Dette samsvarer med rammeplanens krav om å ivareta barnas behov for omsorg og trygghet, og å samarbeide tett med hjemmet ved oppstart og overganger.

- Nye barn og foreldre får en tilvenningsperiode på fem dager for å etablere trygghet og relasjon.
- Det tilbys besøksdager før oppstart, slik at barn og foreldre kan bli kjent med barnehagen og personalet.
- Personalet er bevisst på at tillit bygges over tid, og møter barna på en sensitiv og imøtekommende måte.
- Foreldre får tydelig informasjon om hva som forventes under tilvenningen, og hva de kan forvente av barnehagen.
- Voksne er til stede for barna, gir beskjed når de forlater rommet, og arbeider for å skape trygge, stabile relasjoner.

Lek

Lek har en sentral plass i barnehagen og anerkjennes både for sin egenverdi og som arena for barns utvikling, læring og sosialisering. Barnehagen skal legge til rette for at barna får tid, rom og materiell til å leke, både inne og ute, og at leken ikke avbrytes unødvendig. Dette er i tråd med barnehageloven og rammeplanens bestemmelser om lekens betydning for barns allsidige utvikling.

- Barna får god tid og rom til lek, både inne og ute, uten unødvendige avbrytelser.
- Leker og materiell er tilgjengelig og tilpasset barnas ulike behov og interesser.
- Barnehagens rom og uteområder er innredet for å skape trygge og inspirerende lekemiljøer, med ulike kroker for fordypning og uforstyrret lek.
- Personalet deltar i leken på barnas premisser og støtter barn inn i leken ved behov.
- Leken prioriteres fremfor planlagte aktiviteter når barna er dypt engasjert, og voksne veileder og støtter barns utforskning og mestring.
- Uteleken gir barna mulighet til å utfordre seg fysisk og utvikle motoriske ferdigheter, med voksne som oppmuntrer til å prøve seg.

Barns rettigheter og medvirkning

I Eigerøy barnehage er barns rett til medvirkning en grunnleggende verdi, forankret i barnehageloven §3, rammeplanen kapittel 4 og FNs barnekonvensjon artikkel 12. Dette innebærer at alle barn skal få mulighet til å uttrykke sine meninger og påvirke sin hverdag, uavhengig av alder, funksjonsnivå og kommunikasjonsform.

- Barnehagen legger til rette for at barn kan delta aktivt i planlegging og vurdering av barnehagens innhold. Barna får jevnlig mulighet til å uttrykke sine ønsker og synspunkter, både gjennom verbale og non-verbale uttrykk. Personalet er bevisst på å tolke og ta på alvor signaler fra barn som ikke har verbalt språk, og benytter alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) der det er behov.
- Det er få fastlagte aktiviteter i løpet av dagen, slik at det blir rom for å følge opp barnas initiativ, interesser og ønsker. Dette gir barna reell innflytelse på innholdet i hverdagen og gjør det mulig å tilpasse aktiviteter etter barnas behov og engasjement.
- Alle barn skal få uttrykke følelser og tanker, og oppleve at deres perspektiver blir respektert. Personalet legger til rette for at barna kan være seg selv i et trygt fellesskap, og oppmuntrer til undring, utforskning og samtaler om små og store spørsmål.

- Ytringsfrihet og tankefrihet respekteres. Personalet veileder barna i å forstå sosiale normer og samspill uten å undertrykke deres nysgjerrighet eller uttrykksbehov, og unngår å manipulere barnas tanker. Det er viktig at alle barn får oppleve å bli hørt og tatt på alvor, og at deres meninger tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet.
- Medvirkning handler også om å gi barn erfaring med demokratiske prosesser og fellesskapsverdier. Barnehagen støtter barna i å lytte til hverandre, forhandle, samarbeide og ta hensyn til både egne og andres behov.

Barnehagens kjerneområder: Omsorg, Lek, Læring, Danning

Barnehagen arbeider med omsorg, lek, læring og danning som en helhetlig tilnærming. Disse områdene er tett knyttet sammen, utfyller hverandre, og danner grunnlaget for barns utvikling.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for trygghet, trivsel og utvikling av empati. Personalet skal møte barna med varme, respekt og anerkjennelse, og støtte dem i å utvikle tillit til seg selv og andre. Personalet skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner og bidra til at barna både mottar og gir omsorg.

Lek

Leken har en sentral plass og egenverdi i barnehagen. Gjennom lek utvikler barna sosial kompetanse, språk, kreativitet og mestringsfølelse. Barnehagen skal gi rom for ulike typer lek og sikre at alle barn får delta og oppleve glede og fellesskap. Personalet skal inspirere til, støtte og delta i lek på barnas premisser, og bidra til at alle inkluderes.

Læring

Barnehagen skal være en arena for helhetlig læring, hvor barns nysgjerrighet, utforskertrang og skaperglede stimuleres. Læringen skjer i samspill med andre og gjennom varierte erfaringer, både planlagte og spontane. Barnehagen skal støtte barnas initiativ og bidra til progresjon og utvikling tilpasset den enkeltes forutsetninger.

Danning

Danning er et sentralt og sammensatt begrep i barnehagens arbeid. I Rammeplanen beskrives danning som en livslang prosess hvor barn utvikler evne til å reflektere, stille spørsmål, ta egne valg og delta aktivt i fellesskapet. Barnehagens oppgave er å legge

grunnlaget for dette gjennom trygge relasjoner, støtte i utviklingen av identitet og et læringsmiljø preget av medvirkning, etisk refleksjon og respekt.

Barna møtes som individer med egne erfaringer og perspektiver. Danning skjer i et helhetlig samspill mellom omsorg, lek, læring og sosialt fellesskap. Personalet skal bidra med erfaringer, verdier og kunnskap som styrker barnas selvstendighet, kritiske tenkning og etiske bevissthet. Målet er å støtte barnas utvikling som hele mennesker – både i møte med seg selv og i møte med andre.

En sentral del av danning handler om å styrke barnas selvfølelse. Barna skal oppleve at de er betydningsfulle og verdifulle for fellesskapet. De skal få bekreftelse på egne tanker og følelser, kjenne at deres stemme har verdi, og få rom for å bidra og mestre. Dette er i tråd med FNs barnekonvensjon artikkel 29, som understreker at danning skal utvikle barnets personlighet, talenter og psykiske og fysiske evner så langt det er mulig.

I Eigerøy barnehage skal personalet:

- støtte barna i å utvikle en trygg identitet og tro på egne evner
- anerkjenne ulike behov, meninger og uttrykksformer
- legge til rette for at barna blir hørt og får reell innflytelse i hverdagen
- fremme et miljø der barna opplever tilhørighet, likeverd og medansvar
- stimulere barna til å reflektere rundt rett og galt, og bidra til fellesskapet på egne premisser

Gjennom hverdagssituasjoner, lek, samtaler og samhandling støtter vi barna i å bli seg selv – med respekt for egne og andres grenser. Et viktig aspekt ved danning er nemlig trygghet i egen kropp og forståelse for at vi er forskjellige. I Eigerøy barnehage arbeider vi aktivt og faglig forankret med barns kropp, seksualitet og grenser. Gjennom lek og dialog får barna mulighet til å utforske og kjenne etter hva som føles riktig for dem.

Et konkret eksempel er vannlek om sommeren, der barna selv får velge om de vil bade nakne, i undertøy eller med badetøy. På denne måten får barna erfaringer med egne kroppslige grenser og med å respektere andres valg. Noen barn trives best nakne, andre føler seg tryggest med klær – det viktige er at barnet får bestemme selv, uten skam eller utrygghet.

Dette arbeidet er forankret i Rammeplanen og Barnekonvensjonen. Barns kroppslige utforskning er en naturlig del av utviklingen og handler ikke om seksualitet slik det forstås i voksenverdenen. Åpenhet rundt kropp og nakenhet kan bidra til både livsmestring, helse og trygghet.

Vi samarbeider tett med foreldre for å ivareta individuelle ønsker og behov. Foreldre som ønsker at barnet skal bruke undertøy eller badetøy under vannlek, bes gi beskjed til avdelingen og sørge for at nødvendig skiftetøy er tilgjengelig.

Praktiske rutiner og digital praksis.

Søvn og hvile

Barnehagen ser søvn og hvile som en viktig del av barnas helse, trivsel og utvikling. Vi legger til rette for at barna får den roen de trenger i løpet av dagen, tilpasset deres individuelle behov. Personalet samarbeider med foreldrene om rutiner og følger barnas signaler.

I Eigerøy barnehage tilbyr vi fleksible løsninger. Noen barn sover lenge, mens andre tar en kort pause. De får selv velge hvor og hvordan de ønsker å hvile – i vogn, på madrass eller i en rolig krok. Personalet er til stede og følger med på barnas behov, og sørger for at overgangen mellom aktivitet og hvile blir trygg og forutsigbar.

Gjennom god dialog med foreldrene justeres rutinene etter hvert som barnas behov endrer seg. På denne måten får barna energi til å leke, lære og delta aktivt i fellesskapet resten av dagen.

Digital kommunikasjon og informasjon

All informasjon til foreldre formidles digitalt via Kidplan, som inkluderer e-post, SMS og dokumenter. Foreldrene har ansvar for å legge inn beskjeder, ferier og annet fravær i systemet. Signerte samtykker er tilgjengelige for foreldrene til enhver tid, og gjelder så lenge barnet går i barnehagen eller til samtykket trekkes tilbake. Personvernet ivaretas i tråd med personopplysningsloven og barnehageloven, og all behandling av personopplysninger skjer i samsvar med gjeldende regelverk.

Digital pedagogisk praksis

Digital praksis i Eigerøy barnehage er forankret i Rammeplan for barnehagen og Barnehageloven, og tar utgangspunkt i at digitale verktøy skal støtte barns utvikling, læring og dannelse på en trygg, inkluderende og fremtidsrettet måte. Digital praksis skal bidra til å forberede barna på et samfunn i endring, og sikre at de får erfaringer med teknologi som er relevante for deres hverdag og framtid.

Barnehagen er godt utstyrt med teknologiske hjelpemidler, og personalet har ansvar for å bruke disse på en måte som støtter barnas utvikling og læring. Digitale verktøy brukes som supplement til analoge aktiviteter, og skal ikke dominere barnehagehverdagen. Barna får erfaring med å produsere digitalt innhold, som tekst, bilder og film, og lærer å bruke digitale spill på en utforskende og skapende måte. Dette bidrar til å utvikle barnas kreativitet, kritiske tenkning og digitale kompetanse.

Barna får også innføring i nettvett og digital dømmekraft, tilpasset alder og modenhet. Selv om barna i barnehagealder har begrenset tilgang til internett, er det viktig å gi dem grunnleggende kunnskap om muligheter og begrensninger ved digital kommunikasjon. Dette er i tråd med rammeplanens krav om å utvikle barnas begynnende etiske forståelse knyttet til digitale medier, og å støtte deres evne til å vurdere informasjon kritisk.

De voksnes rolle

Personalet skal:

- Holde seg oppdatert på digitale hjelpemidler og være gode rollemodeller i bruken av disse.
- Være tilgjengelige for barna, støtte og veilede dem ved behov.
- hjelpe barna til å bli produsenter, ikke bare konsumenter, av digitalt innhold.
- Veilede barna i å finne nyttig informasjon på internett, og støtte dem i utvikling av kildekritikk og digital dømmekraft.
- Sørge for at personvern og etisk bruk av digitale verktøy alltid ivaretas.

«Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.»

(Rammeplanen, s. 45)

Samarbeid med foreldre og eksterne aktører.

Lovgrunnlag og rammeplan

Barnehagen skal, i nært samarbeid og forståelse med hjemmet, ivareta barnas behov for omsorg, lek, læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Dette er fastslått i barnehageloven §1 og §2, som også pålegger barnehagen å bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgaver, og slik legge grunnlaget for barnas utvikling, livslange læring og aktive deltakelse i samfunnet. Rammeplanen utdyper at samarbeidet mellom barnehage og hjem alltid skal ha barnets beste som mål, og at foreldrene har rett til medvirkning både individuelt og gjennom formelle organer som foreldreråd og samarbeidsutvalg.

*«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.»
(Barnehageloven §1, Rammeplan for barnehagen)*

Praktisk gjennomføring av foreldresamarbeid

Barnehagen skal:

- Legge til rette for et nært og tillitsfullt samarbeid med foreldrene, basert på gjensidig respekt og åpen kommunikasjon.
- Sikre daglig kontakt ved levering og henting, og gjennomføre jevnlige foreldresamtaler og foreldremøter.
- Involvere foreldrene i vurdering og tilrettelegging av det pedagogiske tilbudet til det enkelte barn, og ta hensyn til foreldrenes synspunkter.
- Ivareta foreldrenes rett til medvirkning gjennom foreldreråd og samarbeidsutvalg, som skal bidra til et godt barnehagemiljø og sikre at foreldrenes interesser blir hørt i saker av betydning for barnehagens innhold og drift.
- Tilrettelegge for at foreldrene kan bidra til å skape et trygt og inkluderende miljø, spesielt i tilvenningsperioden, og samarbeide aktivt for å bygge tillit mellom hjem og barnehage.

Formelle organer for samarbeid

Organ	Sammensetning og rolle
Foreldreråd	Består av alle foreldre/foresatte. Fremmer foreldrenes fellesinteresser og bidrar til godt samarbeid.
Samarbeidsutvalg	Består av foreldre og ansatte med lik representasjon. Er rådgivende og samordnende for barnehagens virksomhet, og fastsetter blant annet årsplanen.

Rettigheter og plikter

- Foreldre har rett til informasjon og innsyn i forhold som gjelder eget barn, og skal involveres i vurderinger og tilrettelegging av barnehagetilbudet.
- Barnehagepersonalet har taushetsplikt om personlige forhold, og opplysningsplikt til barnevernet ved mistanke om omsorgssvikt eller mishandling.
- Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som overordnet mål, og barnehagen skal tilstrebe å unngå lojalitetskonflikter mellom hjem og barnehage.

Barnets rettigheter

Barnehagen skal sikre at barnets beste alltid er grunnleggende hensyn i alle avgjørelser, i tråd med både barnehageloven og FNs barnekonvensjon artikkel 3. Barn har også rett til å bli hørt og til å medvirke i saker som angår dem, tilpasset alder og modenhet.

Samarbeid med andre instanser

Barnehagen har et lovfestet ansvar for å samarbeide med andre instanser når det er nødvendig for å gi barn et helhetlig og samordnet tilbud. Dette er forankret i barnehageloven §2b, som pålegger barnehagen og pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) å samarbeide med andre tjenesteytere dersom det er nødvendig for barnets behov. Samarbeidet skal sikre at barn får tidlig og riktig hjelp, og at tilbudet tilpasses det enkelte barns forutsetninger og behov.

Ekstra bemanning og tverrfaglig samarbeid

Når enkeltbarn eller barnegrupper har behov for særskilt oppfølging, kan barnehagen få ekstra bemanning fra kommunen. Denne bemanningen består av kvalifiserte fagpersoner, som barnehagelærere eller miljøterapeuter, og inngår i det faste personalet. Spesialpedagoger og kontaktpersoner fra PPT veileder personalet for å sikre at hjelpen er tilpasset barnets utfordringer og behov. Dette er i tråd med barnehageloven kapittel VII og rammeplanens krav om tilrettelegging og inkludering i det allmennpedagogiske tilbudet.

Tidlig innsats

Barnehagen samarbeider med representanter fra PPT, helsestasjon, barnevern og innsatssteam for barn og unge. Sammen arbeider vi forebyggende og løsningsorientert med barns behov og utvikling, og skal sikre at hjelpetiltak settes inn så tidlig som mulig. Terskelen for samarbeid skal være lav, og målet er at både barn, foreldre og barnehage skal dra nytte av dette. Dette understøtter rammeplanens føringer om tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid for å fremme barns trivsel og utvikling.

Samarbeid med hjemmet

Barnehagen skal alltid involvere foreldrene når det er bekymring for et barns utvikling eller atferd. Foreldrene inviteres til møter der saken diskuteres, og de kan også selv ta opp bekymringer med barnehagen. Dette er i samsvar med barnehageloven § 1 og rammeplanens krav om nært samarbeid og forståelse med hjemmet, der barnets beste alltid skal være det grunnleggende hensynet. Foreldresamarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til individuell tilrettelegging av tilbudet, og at dialogen er preget av gjensidig tillit og respekt.

Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI)

Barnehagen deltar i kommunens satsing på Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI), som skal sikre godt samarbeid på tvers av fagfelt og tidlig hjelp til barn og familier. Dette er i tråd med lovverkets krav om samordning og helhetlig tjenestetilbud til barn, og bidrar til at hjelpetiltak settes inn før utfordringer får utvikle seg.

Samarbeid med utdanningsinstitusjoner og opplæringskontor

Barnehagen er praksisbarnehage for barnehagelærerstudenter fra Universitetet i Stavanger (UiS), og lærebedrift for barne- og ungdomsarbeiderfaget gjennom Dalane Tverrfaglige Opplæringskontor. Dette gir barnehagen tilgang til ny kunnskap og metoder, og bidrar til å utdanne fremtidens barnehagepersonell. Barnehageloven § 51 pålegger barnehageeier å stille barnehagen til disposisjon for slik praksisopplæring.

Internasjonalt samarbeid og samfunnsengasjement

I Eigerøy barnehage ønsker vi å gi barna forståelse for både nærmiljøet og verden de er en del av. Som en del av arbeidet med fagområdet Nærmiljø og samfunn, legger vi til rette for at barna får innsikt i hvordan mennesker lever og samarbeider på tvers av landegrenser, kulturer og livsvilkår.

Gjennom deltakelse i prosjektet *Barnas bondegård – Farm for the Future* støtter barnehagen bygging og drift av en bondegård i Tanzania. Barna får kjennskap til hvordan barn lever i andre deler av verden, og reflekterer over forskjeller og likheter i hverdag, mat, klima og skolegang. Dette gir verdifull erfaring med mangfold, solidaritet og globalt medansvar.

Barna deltar i innsamlinger, samtaler og aktiviteter knyttet til prosjektet. De får se bilder, høre fortellinger og stille spørsmål. På denne måten bidrar prosjektet til å utvikle barnas demokratiforståelse, medfølelse og begynnende etiske refleksjon, slik Rammeplanen løfter frem under arbeidet med nærmiljø og samfunn.

Gjennom dette arbeidet ønsker vi å gi barna en begynnende forståelse av hvordan de kan være med og gjøre en forskjell – både i sitt nærmiljø og som del av et større globalt fellesskap.

Forebygging og avdekking av vold og overgrep

Barnehagen deltar i Stine Sofie Barnehagepakke, et undervisningsprogram som styrker personalets kompetanse i å identifisere og handle ved mistanke om vold eller overgrep mot barn. Samarbeidet med hjemmet er sentralt for å lykkes i dette arbeidet.

Barnehageloven § 46 pålegger alle som arbeider i barnehagen opplysningsplikt til barnevernet ved mistanke om alvorlig omsorgssvikt, og rammeplanen understreker personalets ansvar for å forebygge og oppdage slike forhold.

Overganger i barnehagen: Fra hjem til barnehage, mellom avdelinger og til skole

Overganger i barns liv er kritiske perioder som krever bevisst tilrettelegging og tett samarbeid mellom foreldre og barnehagepersonale. Dette gjelder særlig overgangene fra hjem til barnehage, mellom avdelinger og fra barnehage til skole. Disse overgangene er tydelig forankret i barnehageloven, rammeplanen og FNs barnekonvensjon, og skal alltid ivareta barnets beste.

Fra hjem til barnehage

Når barnet begynner i barnehagen, er det en stor overgang fra det trygge hjemme til et nytt miljø med ukjente voksne og barn. Rammeplanen understreker at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet får en trygg og god start. Dette innebærer å tilpasse rutiner, organisere tid og rom, og gi barnet tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og andre barn. Personalet skal følge barnet tett i tilvenningsperioden for å sikre tilhørighet og trygghet, slik at barnet kan leke, utforske og lære.

Barnehagen har plikt til å tilpasse tilvenningen etter barnets og familiens behov. Noen barn trenger lengre tid enn andre før de føler seg trygge. Foreldrenes aktive deltakelse og trygghet i tilvenningsperioden har stor betydning for hvor raskt barnet knytter seg til nye omsorgspersoner.

Overganger innad i barnehagen

Overganger skjer også innad i barnehagen, for eksempel ved bytte av avdeling eller barnegruppe. Rammeplanen påpeker at personalet skal sørge for at både barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med nye barn og voksne ved slike overganger. Dette kan innebære besøksdager på ny avdeling, åpne dører mellom avdelinger, og fleksibilitet slik at barna kan oppsøke tidligere avdelinger ved behov. Slik praksis bidrar til kontinuitet, trygghet og tilhørighet for barnet.

Overgangen fra barnehage til skole

Overgangen til skole er en av de mest betydningsfulle overgangene i barns livsløp. Barnehageloven og rammeplanen pålegger barnehagen å samarbeide med skolen og foreldrene for å sikre en trygg og god overgang for barnet. Dette samarbeidet kan omfatte førskoledager, besøk på skolen, fadderordninger og overføringsmøter mellom barnehage og skole. Målet er at barna skal glede seg til skolestart, kjenne igjen rutiner og voksne, og oppleve sammenheng mellom barnehage og skolehverdag.

Barnehagen skal bidra til at barna avslutter barnehagetiden på en god måte og møter skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Det er viktig at barnas erfaringer, kunnskaper og ferdigheter fra barnehagen gir dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.

Juridisk og pedagogisk forankring

- Barnehageloven fastsetter at barnehagen skal samarbeide med hjemmet og skolen for å ivareta barnas behov for omsorg, lek, læring og danning.
- Rammeplanen gir utfyllende føringer for hvordan overganger skal håndteres, med vekt på trygghet, medvirkning og kontinuitet.
- FNs barnekonvensjon forplikter Norge til å sikre barnets beste i alle handlinger som berører barn, og til å gi barn rett til medvirkning og beskyttelse i overgangssituasjoner.

Slik omsetter vi dette i praksis i barnehagen:

- Tilvenningsperioden fra hjem til barnehage utvides ved behov, og foreldrene får god informasjon og veiledning i forkant.
- Ved overgang mellom avdelinger tilrettelegges det for besøksdager, åpne dører og fleksibilitet, slik at barn og foreldre blir kjent med nye voksne og barn.
- Overgangen til skole forberedes gjennom samarbeid med skolen, førskoledager, fadderordning og overføringsmøter. Barnehagen gir informasjon om barnets styrker og behov til skolen, etter samtykke fra foreldrene.
- Barn og foreldre involveres aktivt i alle overgangsprosesser, og barnets stemme skal høres og tas på alvor.

Gjennom systematisk arbeid med overganger bidrar barnehagen til at alle barn møter nye situasjoner med trygghet, nysgjerrighet og tro på egne evner, i tråd med lovverk og rammeplan

Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen

Barnehagens fagområder skal sikre en helhetlig utvikling for alle barn, med progresjon tilpasset alder, modenhet og individuelle forutsetninger. Dette er forankret i Rammeplan for barnehagen, som pålegger personalet å planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere arbeidet i hvert fagområde systematisk. Nedenfor følger en strukturert progresjonsplan med vekt på personalets arbeidsmåter og hvordan progresjon ivaretas i praksis.

Kommunikasjon, språk og tekst

Mål for progresjon:

- Fra å gjenkjenne og bruke enkle ord til å mestre komplekse setninger og forstå ulike tekstformer.
- Utvikle evne til å uttrykke følelser, meninger og erfaringer både verbalt og non-verbalt.

Personalets arbeidsmåte:

- Anerkjennelse og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk.
- Være bevisste språklige forbilder, unngå ironi og sarkasme.
- Tilpasse språket til barnets utviklingsnivå og bruke konkrete og ASK ved behov.
- Tilrettelegge for varierte språkerfaringer gjennom bøker, rim, regler, sanger, digitale løsninger og samtaler.
- Legge til rette for at alle barn får delta i språkstimulerende aktiviteter og samtaler.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Mål for progresjon:

- Fra å bli kjent med egen kropp til å utvikle kroppsbeherskelse, forståelse for hygiene og sunne matvaner.
- Utvikle bevissthet om egne og andres grenser.

Personalets arbeidsmåte:

- Aktivt støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og bevegelse, inne og ute.
- Tilrettelegge for både grov- og finmotoriske aktiviteter.

- Involvere barna i matlaging og samtaler om kosthold, matens opprinnelse og hygiene.
- Skape trygge rammer for å utforske kropp og grenser, og fremme respekt for ulikheter.

Kunst, kultur og kreativitet

Mål for progresjon:

- Fra å utforske ulike materialer og uttrykksformer til å skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk.
- Utvikle forståelse for kulturelt mangfold.

Personalets arbeidsmåte:

- Tilby variert formingsmateriell og utstyr, og være forbilder i bruk av ulike teknikker.
- Fokuserer på prosessen fremfor resultatet – ikke korrigere barnas verk.
- Tilrettelegge for musikk, dans, drama og digitale hjelpemidler.
- Synliggjøre og utforske ulike kulturer sammen med barna.

Natur, miljø og teknologi

Mål for progresjon:

- Fra å oppleve og utforske naturen til å forstå sammenhenger i naturen og grunnleggende teknologiske prinsipper.
- Utvikle respekt for naturen og forståelse for bærekraft.

Personalets arbeidsmåte:

- Legge til rette for naturopplevelser og utforskning av nærmiljøet året rundt.
- Invitere til samtaler, refleksjon og eksperimentering med naturfenomener og teknologi.
- Modellere og forklare bærekraftig praksis, som å rydde etter seg og ta vare på miljøet.

Antall, rom og form

Mål for progresjon:

- Fra å gjenkjenne former og telle til å utforske og løse enkle matematiske problemer.
- Utvikle romforståelse og begrepsforståelse.

Personalets arbeidsmåte:

- Bruke matematiske begreper aktivt og reflektert i hverdagen.
- Tilrettelegge for lek og utforskning med tall, former, mønstre, konstruksjonsleker og spill.
- Stimulere barnas undring, nysgjerrighet og evne til problemløsning.

Etikk, religion og filosofi

Mål for progresjon:

- Fra å bli kjent med grunnleggende verdier til å reflektere over etiske og eksistensielle spørsmål.
- Utvikle respekt for ulike religioner, livssyn og filosofiske perspektiver.

Personalets arbeidsmåte:

- Formidle fortellinger, verdier og tradisjoner fra ulike religioner og livssyn.
- Skape rom for samtaler, undring og refleksjon rundt eksistensielle spørsmål.
- Markere relevante høytider og tradisjoner, og støtte barnas undring og spørsmål.

Nærmiljø og samfunn

Mål for progresjon:

- Fra å bli kjent med eget nærmiljø til å forstå samfunnets mangfold og egne muligheter til å påvirke.
- Utvikle forståelse for demokrati, menneskerettigheter og kulturelt mangfold.

Personalets arbeidsmåte:

- Introdusere barna for ulike yrker, institusjoner og steder i nærmiljøet.
- Legge til rette for besøk og utforskning av lokalsamfunnet.

- Samtale om demokrati, likestilling, samisk kultur og menneskerettigheter.
- Synliggjøre ulike familieformer og nasjonale minoriteter.

Prinsipper for progresjon og personalets rolle

- **Planlegging og vurdering:** Personalet skal planlegge for kontinuitet og progresjon, og jevnlig vurdere og dokumentere arbeidet for å sikre utvikling for alle barn.
- **Barns medvirkning:** Barnas interesser, erfaringer og synspunkter skal ligge til grunn for valg av aktiviteter og temaer. Barna skal ha reell innflytelse i hverdagen, tilpasset alder og modenhet.
- **Helhetlig tilnærming:** Fagområdene skal sees i sammenheng og integreres i lek, hverdagsaktiviteter og prosjekter. Personalet skal arbeide tverrfaglig og tilpasse arbeidsmåter til barnegruppen og det enkelte barn.
- **Inkludering og tilrettelegging:** Tilbudet skal tilpasses alle barn, uavhengig av funksjonsnivå, språk eller bakgrunn. Personalet skal være bevisste på å inkludere alle og tilrettelegge for deltakelse og mestring.

Andre tilbud barna får i Eigerøy barnehage

I tillegg til det ordinære pedagogiske tilbudet, tilbyr Eigerøy barnehage flere målrettede tiltak som støtter barnas helhetlige utvikling. Disse tiltakene er utviklet for å fremme barnas fysiske, sosiale og emosjonelle kompetanse, og er godt forankret i Rammeplan for barnehagen, barnehageloven og barnehagens egne satsningsområder. De gir verdifulle erfaringer som barna kan ta med seg videre i livet.

Svømmeopplæring

Barna i Eigerøy barnehage får tilbud om tilrettelagt svømmeopplæring, som en del av satsningen på helse, fysisk aktivitet og livsmestring:

- Tilbudet gjelder de eldste barna på Sør-a-avdelingen, og gjennomføres annenhver uke eller én gang per måned, avhengig av antall barn og praktiske forhold.
- Opplæringen ledes av barnehagens egen instruktør, Hanne Torgersen, som har relevant kompetanse og erfaring.

- Målsettingen er å styrke barnas trygghet og mestring i vann, samtidig som de tilegner seg grunnleggende svømmeferdigheter og bevegelseserfaringer.
- Dette er i tråd med Rammeplanens føringer om at barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle motoriske ferdigheter, kroppslig trygghet og glede ved fysisk aktivitet.

SELMA-prosjektet (Social and Emotional Learning & Life Mastery in Early Childhood Education and Care)

Søra-avdelingen har vært deltakende i det nasjonale forskningsprosjektet **SELMA**, et samarbeid mellom forskere og barnehageansatte i perioden 2022–2023. Erfaringene herfra videreføres og er blitt en integrert del av barnehagens praksis.

- Formålet med prosjektet er å utvikle og prøve ut pedagogiske metoder som styrker barns sosiale og emosjonelle kompetanse og gir dem verktøy for livsmestring.
- SELMA tar utgangspunkt i fem kjerneområder fra Rammeplanen: samspill, engasjement, livsglede, mestring og anerkjennelse.
- Gjennom dette prosjektet har personalet fått tilgang til en digital ressursbank og konkret metodestøtte for å fremme barnas evne til å forstå egne og andres følelser, inngå i positive relasjoner og håndtere utfordringer på en konstruktiv måte.
- Barna får delta i aktiviteter og samtaler som styrker empati, selvregulering, følelsesbevissthet og sosial forståelse.

Prosjektet har gitt både barna og personalet et felles språk og en struktur for å jobbe systematisk med livsmestring i hverdagen. Det legger også til rette for forebyggende arbeid med barn som strever sosialt eller emosjonelt.

Betydning for barnas utvikling

Disse tilleggstilbudene representerer en viktig utvidelse av barnehagens helhetlige pedagogiske arbeid og gir barna verdifulle erfaringer på flere utviklingsområder:

- **Fysisk utvikling og helse:** Svømmeopplæringen styrker barnas motorikk, koordinasjon og kroppslige trygghet, og legger grunnlaget for fysisk mestring og trivsel i vann.

- **Sosial og emosjonell utvikling:** SELMA-arbeidet gir barna økt evne til å forstå egne og andres følelser, utvikle vennskap, sette grenser og delta i fellesskapet på en god måte.
- **Livsmestring og psykososial styrke:** Begge tiltakene gir barna økt selvtillit, tro på egne evner og mestringsstrategier som er overførbare til andre situasjoner og faser i livet.

Disse satsningene styrker barnehagens rolle som en inkluderende, trygg og utviklingsfremmende arena, og de støtter opp under Rammeplanens krav om at barn skal møtes med respekt for sine behov, få medvirke aktivt og oppleve trygghet, mestring og mening i hverdagen.

Pedagogisk vurdering og utviklingsarbeid.

Læringsmiljø og pedagogisk analyse

Læringsmiljø og pedagogisk analyse er et sentralt satsingsområde i norske barnehager og bygger på forskningsbasert kunnskap, nasjonale føringer og Rammeplan for barnehagen. Modellen har et systemteoretisk perspektiv og vektlegger at utfordringer i barnehagen ofte må forstås i lys av miljø og praksis, ikke bare hos det enkelte barn.

Hovedprinsipper i modellen

- **Systemperspektiv:** Modellen retter oppmerksomheten mot hvordan miljøet og de voksnes praksis kan påvirke barns trivsel og utvikling. Dette innebærer at man undersøker om det er forhold i barnehagens miljø, rutiner eller samspill som bidrar til utfordringer, fremfor å legge ansvaret på barnet alene.
- **Observasjon og refleksjon:** Ved bekymring rundt et barn, starter prosessen med observasjon og refleksjon. Det innhentes flere perspektiver – fra barnet selv, foreldre og personalet – for å forstå situasjonen helhetlig.
- **Analyse og tiltak:** LP-gruppen (Læringsmiljø og pedagogisk analyse-gruppe) identifiserer problemstillinger og opprettholdende faktorer, formulerer mål og setter inn målrettede tiltak mot de faktorene som er identifisert. Tiltakene evalueres systematisk over tid.

Slik fungerer prosessen

1. **Bekymring og samtykke:** En ansatt deler sin bekymring med kolleger. Dersom det er enighet, tas saken opp med foreldrene og samtykke innhentes før videre behandling i LP-gruppen.
2. **Problem- og målformulering:** LP-gruppen og veisøker utarbeider en tydelig problemformulering og en ønsket målformulering, for eksempel: «Ola slår og de andre barna unngår ham» (problem) og «Ola er i lek med de andre barna» (mål).
3. **Observasjon og kartlegging:** Observasjoner og samtaler gjennomføres for å få et helhetlig bilde av situasjonen.
4. **Analyse av opprettholdende faktorer:** Gruppen reflekterer over hva som kan bidra til utfordringen, som lite inkluderende barnegruppe, lite voksen tilstedeværelse eller uklare regler.
5. **Tiltaksutvikling og gjennomføring:** Det settes inn tiltak mot 2–3 av de identifiserte faktorene, som gjennomføres systematisk over ca. 14 dager.
6. **Evaluering:** Effekten av tiltakene vurderes i LP-gruppen og justeres ved behov.

Modellen er forankret i Rammeplan for barnehagen, som krever at barnehagen skal være en lærende organisasjon hvor det pedagogiske arbeidet planlegges, dokumenteres og vurderes systematisk. Rammeplanen legger vekt på:

- Observasjon, dokumentasjon og refleksjon som grunnlag for utvikling av virksomheten.
- At barnehagen skal tilrettelegge for barnas trivsel, mestring og utvikling, og sikre at alle barn får et inkluderende og likeverdig tilbud.
- At vurderingsarbeidet skal involvere hele personalgruppen og bygge på barns og foreldres erfaringer og synspunkter.

Slik omsetter vi dette i praksis:

- Vi bruker LP-modellen for å analysere og forbedre læringsmiljøet, med fokus på systemet fremfor individet.
- Vi involverer foreldre aktivt i alle ledd av prosessen, fra bekymring til evaluering.
- Vi dokumenterer tiltak og vurderinger systematisk, med respekt for personvern.
- Vi samarbeider tverrfaglig for å sikre helhetlig støtte til barnet.
- Vi arbeider kontinuerlig med kompetanseheving og refleksjon i personalgruppen for å sikre et trygt og inkluderende læringsmiljø for alle barn.

Alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) i barnehagen

ASK omfatter ulike metoder og hjelpemidler som støtter barn med kommunikasjonsvansker, enten de har språkforstyrrelser, talevansker, eller har mistet evnen til å kommunisere verbalt. ASK kan inkludere bruk av bilder, symboler, tegnspråk eller teknologi som talegenererende enheter. Målet er å sikre at alle barn har reelle muligheter til å uttrykke seg, kommunisere behov og delta aktivt i fellesskapet og samfunnet.

Lovforankring og rettigheter

Barnehageloven § 39 gir barn som helt eller delvis mangler funksjonell tale, rett til å bruke egnede kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjonsmidler i barnehagen. Spesialpedagogisk hjelp skal inkludere nødvendig opplæring i bruk av ASK. Dette gir barn med kommunikasjonsvansker en lovfestet rett til tilrettelegging og opplæring i bruk av ASK i barnehagen.

Rammeplanens føringer

Rammeplanen for barnehagen presiserer at alle barn, uavhengig av kommunikasjonssevner og språklige ferdigheter, skal ha mulighet til å medvirke og uttrykke seg i barnehagen. Personalet skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk, inkludert tegnspråk og andre former for ASK. Dette innebærer at barnehagen skal tilrettelegge for at alle barn kan delta og uttrykke seg, og at barns rett til medvirkning gjelder også de som kommuniserer på andre måter enn tale.

FNs barnekonvensjon

FNs barnekonvensjon, som er inkorporert i norsk lov, gir alle barn rett til å uttrykke seg, bli hørt og delta i samfunnet uavhengig av funksjonsnivå eller kommunikasjonsform. Særlig relevante artikler er:

- **Artikkel 12:** Barn har rett til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter i alle forhold som vedrører dem, og synspunktene skal tillegges vekt i samsvar med alder og modenhet.
- **Artikkel 23:** Funksjonshemmede barn har rett til et fullverdig og anstendig liv og til å delta aktivt i samfunnet, med rett til særskilt omsorg og støtte som fremmer deres integrering og personlige utvikling.

Praktisk implementering av ASK i barnehagen

- Barnehagen har ansvar for å tilpasse det pedagogiske tilbudet slik at barn med behov for ASK får nødvendige hjelpemidler og opplæring.

- Det utarbeides individuelle planer, der det er nødvendig, i samarbeid med foreldre, PPT og andre relevante instanser for å sikre helhetlig og samordnet oppfølging.
- Personalet skal ha kompetanse og rutiner for å bruke ASK som en naturlig del av det daglige arbeidet. Dette kan innebære bruk av bilder, symboler, tegn-til-tale, tegnspråk eller teknologiske hjelpemidler som kommunikasjonstavler eller taleenheter.
- I Eigerøy barnehage er det etablert en egen ASK-gruppe som arbeider aktivt med å implementere ASK i hverdagen, slik at alle barn får en stemme og mulighet til å uttrykke seg på egne premisser.

ASK som del av barnehagens verdigrunnlag

ASK er et viktig verktøy for å sikre inkludering og likestilling for barn med kommunikasjonsvansker. Ved å tilrettelegge for ulike metoder og hjelpemidler innen ASK, bidrar barnehagen til å gi alle barn en stemme og muligheten til å delta i fellesskapet, i tråd med rammeplanen, barnehageloven og barns rettigheter.

Progresjonsplan for fagområdene i barnehagen (tabell)

Fagområde	Mål for progresjon	Personalets arbeidsmåter
Kommunikasjon, språk og tekst	Fra å gjenkjenne og bruke enkle ord til å mestre komplekse setninger og forstå ulike tekstformer. Utvikle evne til å uttrykke følelser, meninger og erfaringer både verbalt og non-verbalt.	Anerkjenne og respondere på barnas uttrykk. Være språklige forbilder. Tilpasse språk og bruke ASK. Tilrettelegge for bøker, rim, regler, sanger, samtaler og digitale løsninger.
Kropp, bevegelse, mat og helse	Fra å bli kjent med egen kropp til å utvikle kroppsbeherskelse og forståelse for hygiene og sunne matvaner. Utvikle bevissthet om grenser.	Støtte variert kroppslig lek. Tilrettelegge for grov- og finmotorikk. Involvere barn i matlaging og samtaler. Fremme respekt for ulikheter.
Kunst, kultur og kreativitet	Fra utforskning av materialer til å skape egne uttrykk og forstå kulturelt mangfold.	Tilby variert materiell. Fokus på prosess fremfor resultat. Tilrettelegge for musikk, dans og drama. Utforske ulike kulturer.
Natur, miljø og teknologi	Fra å oppleve naturen til å forstå sammenhenger og enkle teknologiske prinsipper. Utvikle respekt for natur og bærekraft.	Legge til rette for naturopplevelser året rundt. Invitere til refleksjon og eksperimentering. Modellere bærekraftig praksis.
Antall, rom og form	Fra å gjenkjenne former og tall til å løse matematiske problemer og utvikle begrepsforståelse.	Bruke matematiske begreper i hverdagen. Tilrettelegge for lek med tall og former. Stimulere undring og problemløsning.
Etikk, religion og filosofi	Fra å kjenne verdier til å reflektere over etiske og eksistensielle spørsmål. Utvikle respekt for mangfold i tro og livssyn.	Formidle fortellinger og tradisjoner. Skape rom for refleksjon. Markere høytider og støtte barnas undring.
Nærmiljø og samfunn	Fra kjennskap til nærmiljøet til forståelse for mangfold og deltakelse i samfunnet.	Introdusere yrker og institusjoner. Besøke lokalsamfunnet. Samtale om demokrati, menneskerettigheter og kulturelt mangfold.

